

80

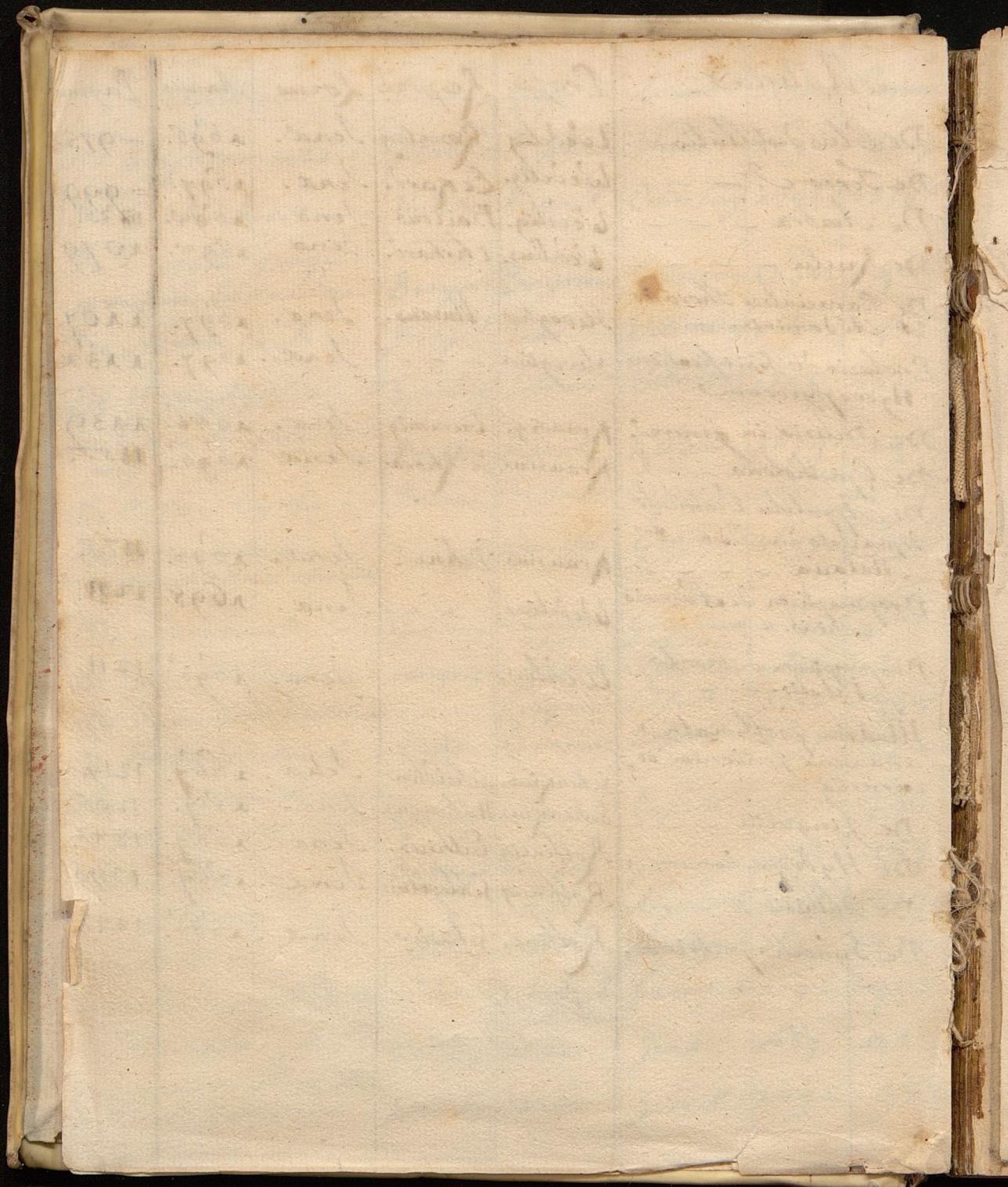
Y194^q

Qu

Materia.	Præses.	Respond.	Locus.	Annum	Pagina.
Nova febrium inter mittensium Hypotesis.	Hoffman.	Sattler.	Halæ.	1699.	- - 1.
De Nitro, ejus natura et usu in Medicina. - -	Hoffman.	Schnalkal. den.	Halæ.	1699.	- - 21.
alio volatilis genesis, ius et abusus in Medic.	Hoffman.	Berner.	Halæ.	1696.	- - 41.
De Hydrope Pericardij rariissimo - -	Hoffman.	Gretz.	Halæ.	1697.	- - 69.
De Vena Portæ porta malorum Hypothondriaco Splenetico. Suffocatio- Hysteric. Colico. Hæmorrhoidariorum? - -	Stahl.	Gaetke.	Halæ.	1698.	- - 101.
Propempticon de Historia Medica Practica. - -	Stahl.	- - -	Halæ.	1698.	- - 161.
De motib⁹ humorū spasmo- ticis, à motu pulsu ordinarij diversis - - -	Stahl.	Cochwitzig.	Halæ.	1697.	- - 169.
De Impotentia virili. -	Stahl.	Ewaldt.	Halæ.	1697.	- - 221.
De motu sanguinis hemorrhoidali. - -	Stahl.	Tuch.	Halæ.	1698.	- 291.
Propempticon de morbis contumacibus. - -	Stahl.	- - -	Halæ.	1698.	- 281.
De Hæmorrhoidum internarum motu et Ilio Hæmatite Hippocrat.	Stahl.	Gohl.	Halæ.	1698.	- 289.
Propempticon de Stoxasco medico. -	Stahl.	- - .	Halæ	1698.	- 321.

Materia.	Præses.	Responso.	Locus.	Anno	Pagino
De temperamentis --	Stahl.	Richter.	Hale.	1694.	-329.
De Contracturis --	Vaterus.	Berndt.	Vitemburg	1696.	-377.
De Odoratu ejusque prægnis lesionibus.	Berger.	Bergmann.	Vitemburg	1694.	-401.
De Morbis Oculorum.	Berger.	Fahir.	Vitemburg	1694.	-465.
De Hæmoptysi. --	Sperling.	Lebrun.	Vitemburg	1694.	-521.
De Vulneribus Sclerotoru ingenere --	Pechlin.	Blank.	Kiloni	1674.	-595.
De Dolore Capitis. --	Paulus.	Bullman.	Lipsiae.	1697.	-589.
De Hæmorrhagia uterina Matronæ abortivis.	--	Krausel.	Gisla.	1695.	-691.
De Convulsione --	Gundersig.	Schmiter. cov.	Gryphioval.	1695.	-665.
De Fervi Petechiali --	Schapovg.	Loffhagen.	Rostochij.	1696.	-711.
De Imbecillitate Ventriculi --	Koppen.	Erfurti.	1690.	-749.	
De Hæctica Cardiaca.	Vestus.	Reymann.	Erfurti.	1697.	-771.
De Philosophia Hermetica vera et experientali.	Kiesling.	Martius.	Erfurti.	1694.	-795.
De Phthisi --	Bortlingh.	Grienert.	Groninga.	1673.	-827.
De Mania --	--	Matthijs.	Argentorati	1689.	-839.
De Tabaco --	Albing.	Letschius.	Francopoli	1695.	-871.
Diæcta teston Helmontij	Uehr.	Schobz à Schollaten.	Francopoli.	1694.	-903.
De Diuretis. --	Wedlig.	Witte.	jena.	1667.	-927.
De fundamantis Letta, titatis Vulnerum.	Wedlig.	Sauber.	jend.	1695.	-951.

	Materia	Præpos.	Respond.	Locus	Annus	Pagina
329.	De Oleis destillatis - - -	Wedelij	Rosenberg	Jena.	1696.	975.
17.	De Terror? - - -	Wedelij.	Eckard.	Jena.	1697.	999
101.	De Ambra - - -	Wedelij.	Baierus	Jena.	1696.	1035.
	De Ructu - - -	Wedelius.	Ehrhard.	Jena	1694.	1079.
65.	De Paracentesi Thoraco et Abdominis - - -	Slevogtius	Muranus.	Jena.	1697.	1107.
21.	Prolusrus de Scari ficatione Hydroppycorum	Slevogtius	- - -	Jena.	1697.	1131.
95.	De Delirio in genere?	Krausig.	Cumming	Jena.	1696.	1139.
89.	De Opisthotono - - -	Krausius.	de Rhoda.	Jena	1696.	1155.
41.	De Appetitu Ventriculi depravato in Pica et Malacia - - -	Krausius.	Dehne.	Jena.	1698.	1175.
65.	Proprompticon de etiūmīo Gothicus. - - -	Wedelius	- - -	Jena.	1698	1203.
11.	Propremption de morbo Natalis. - - -	Wedelius.	- - -	Jena.	1696	1211.
11.	Illustria problemata circa venæ pectorum. &c. currentia - - -	Schenkius.	Scheidlin	Jena.	1667.	1219.
5.	De Singultu - - -	Schenkius.	Hübnerus	Jena.	1667.	1295.
27.	De Hydrope? - - -	Rößling	Euthius.	Jena.	1667.	1343.
39.	De Dithisi - - -	Rößling	Schlegelius.	Jena.	1667.	1399.
71.	De Synochoputrida?	Rößling.	Schüssler.	Jena.	1666.	1447.
03.						
27.						
51.						

44

1447.

DISSERTATIO MEDICA INAUGURALIS,
De
SYNOCHO
PUTRIDA.

Hanc
DIVINA FAVENTE GRATIA,
DECRETO ET AUTORITATE
INCLYTI AC GRATIOSISSIMI SENATUS MEDICI,
IN ILLUSTRI AC FLORENTISSIMA SALANA,
PRÆSIDE,
VIRO
NOBILISSIMO, EXCELLENTISSIMO ATQVE
EXPERIENTISSIMO,

Dn. GUERNERO ROLFINCIO,

Phil. & Med. Doct. Pract. ac Chim. Profess. Publ.
eminentissimo, Academiae Seniore gravissimo,
Domino, Praeceptore ac Promotore suo omni veneratio-

nis cultu etatem suspicioendo,

PRO LICENTIA

SUMMOS HONORES, PRIVILEGIA ET INSIGNIA
DOCTORALIA IN ARTE MEDICA LEGITIME

IMPETRANDI,

publico eruditorum examini subjicit

HERMANNUS SCHÜSLER,
HAMELIA-BRUNSVIGIUS,

In Acroaterio Majori,

ad diem 3. Februarii.

JENÆ, Typis JOHANNIS WERTHERI, 1666.

19144d.

I.

ORDO ET METHODUS *cognoscendi & curandi* febrim Synochum putridam.

CAPUT I

continet proœcium.

MEmorabilis fabula est, quam refert Plato libro *Protagoras inscripto*, fuisse olim tempus, quo Dii erant, nondum verò mortalium genera. Επειδαν
ηγή τάτοις χρόνοις ήλθεν ειμαζηλίνης γενεσίως, postquam verò jam tempus appropinquaret generationis, fatorum decreto destinatum, Dii eadem creant intra terræ viscera copulatis elementis, in mandatisque dant, cum in lucem eadem educturi essent Prometheo Epimetheoque, ut singula viribus exornarent. Epimetheus petit à Prometheo, ut sibi distribuendi munus cederet, seque distribuentem spectaret. Impetrat. Omnibus verò legitimè in brutorum genere peractis, observat, & πάνυ τοισσοφες non satis circumspectus se omnes facultates in brutas & ratione carentes animantes absumisse. Illo hunc in modum dubitationibus animi pendente, venit Prometheus distributionem illam inspecturus. Et quidem cætera animalia videt decora satis, τὸν δὲ ἀνθρώπον γυμνόν τε καὶ αὐτῷ δητὸν, καὶ ἄστεως, καὶ στολὸν, hominem verò nudum, calcementorum, singularium & armorum expertem. Anxius itaque ἐν Λυκαωνίαν τῷ ἀνθρώπῳ ἐνέργι, quam salutis viam homini inveni-

A

ree

2.

ret, ολέπτει Ήφαίστος καὶ Αἴθηνας τὸν ἔντεχνον σφίαν σὺν πυρὶ,
(ἀμήχανον γὰρ οὐκ ἀνεύ πυρὸς αὐτὸν μῆτερ τε ἡ χειροίμων γε-
νέθαι) καὶ γέτω δὲ δωρεῖται αὐτῷ πῦρ, suffatur Vulcani & Mi-
nerva artificiosam sapientiam cum igne, (sine igne enim nullius esset
usas.) Atque hoc modo virtus comparandi rationem ho-
mo quidem consequutus est, πολλινὴν civilem autem pru-
dentiam nondum habebat, οὐδὲ τῷ Δίῳ, erat enim apud
Jovem. Cum verò in αἰρέπολιν summam Jovis arcem se con-
ferre non auderet, claram ingreditur communem Minervæ
& Vulcani officinam, εἰναὶ ἐφιλοτεχνεύτην, in qua artibus suis
vacabant, τὸν τε ἔμπυρον τέχνην τὸν Ήφαίστου καὶ τὸν ἄλλην
τὸν τῆς Αἴθηνας διδωσιν αὐτῷ πῦρ. καὶ ἐκ τέτελες πορείᾳ μεν αὐ-
τῷ πῦρ τὸ βίστρανθημα, illamque Vulcani artem ignis utentem
ministerio suffatur, & aliam, que Minervæ peculiaris est, tribuit
homini: atque ex eo vita commodè traducendæ ratio suscepit homini.

IGNIS PRÆSENTIAM in microcosmo homine, de-
monstrant admirandi caloris effectus, & sulphureæ oleosæ
sanguinis exhalationes, quarum quædam à simplici effe-
vescentiâ & infimo præternaturalis caloris gradu conci-
tantur, ut in ephemeris; quædam à gradu superiore, in
quo nimis excalefactæ supra modum turgescunt, ac velu-
ti in flammarum adiguntur, ut in illis, quæ à similitudine,
quâ humida putrescentia fervorem concipiunt, putridæ
appellantur.

In harum numero celebris est ὁ σύνοχος πυρετός μὲν
οὐδὲν, continens febris cum putredine, magna in microcosmi
noxam animositatis, Vesuvianum sspè excitans incendi-
um. De eâ, loco inauguralis solemnis exercitii agere, o-
peræ videtur precium.

CAPUT II definitionem exponit

nominalem.

NOMEN generale obtinet πῦρ, πυρετός, febris à ferve-
ndo,

do, receptâ quorundam opinione, καὶ μὲν ἡ πάθησις, cum appositiōne σύνοχος πυρετὸς μὲν οὐκέτι, continens febris putrida.

Comprehenditur sub συνεχεῖ continua seu species sub genere.

Appellatio hæc cùm non unam notet essentiam, & necesse sit intellectum se indeterminatè habere, si quis voce hâc, quæ multipliciter in plura significata dividi potest, tanquam indivisibili utatur; sciendum, nos acturos de continuâ essentialiter tali, non verò per accidens, & sub-ingressum paroxysmorum tali. Neque etiam agemus de continua symptomatîca.

Συνεχῆς continua hæc febris indigitatur, propriè σύνοχος continens à motu caloris, continuo enim & non interpolato tenore à principio ad finem instat.

SANGUINEA dicitur, quia à putredine sanguinis excitatur.

PUTRIDA appellari meretur à modo, quo in eâ sanguinis synthesis, ut aliis liquoribus putrescentibus, referratur.

CAPUT III.

Definitio πεγματῶδης, ejusque formalis ratio & subjectum.

DEFINITUR veteris doctrine tenore, intemperies calida cordis & totius corporis continua, sine omni periodicâ remissione & intensione, à principio adfigens ad finem, exorta à sanguinis in cavâ venâ putredine.

FORMALIS ratio convenit cum aliis febribus omnibus, est enim intemperies calida præter naturam. Differt ab iisdem modo invadendi, nam caret paroxysmis, & sua tempora unâ decurrit accensione.

CONVENTIENTIA in INTEMPERIE est manifesta. Morbosa hæc est. Est ἀλλοτρία πάθησις τῆς συνεγείας ἐπιποδισμὴ περίτως, dispositio præter naturam, ledens actiones primò.

Non adsentimur illis, qui febrim morbum esse negant, sed potius beneficium naturæ & pugnam contra morbum esse adserunt.

In febrim censu nomen suum tuetur.

DISCONVENIENTIA est manifesta, nec ullâ indiget illustratione.

PARS AFFECTA seu subjectum hujus febris, UT **QUOD**, est totum vivens seu totus homo, huic enim sumto in casu recto, nominativo aut æquipollente, tribuitur verbum denotans id, cuius subjectum esse dicitur. UT **QVO** subjectum repræsentans **TERMINUM** A **QVO** seu principale & causale est **COR**. UT **QVO** subjectum repræsentans **TERMINUM AD QVEM**, seu **ADÆQUATUM** recipiens, est **TOTUM CORPUS**, ejusque partes. UT **QVO** subjectum, repræsentans **MEDIUM** provehens febrilem calorem in totum corpus est **sanguis**.

COR afficitur secundum partes spirituosas, solidas, & humores. Principalis, ut naturalis, ita etiam febrilis calor sedes est τὸ πάχη crassum cordis septum. Est etiam idem πάχη τὸ μένον ἡγεμόνιον immotum quiescens, super quo totum & singula cordis in pulsationibus motus variatur, & sanguis febrili inquinatus calore in arterias expellitur, & partim per οὐσιώσεις, partim per carnes reassumitus in venas minores, ex minoribus in majores, cavam, auriculam, dextrum ventriculum, ex eodem secundum tentaculum partem per foramina septi, secundum crassorem per vasa pulmonum in sinistrum ventriculum defertur.

LOCUS putredinis propositus fuit à Galeno g. meth. medendi cap. 3. cum docet: τὰς χυμάς εὐ ἀγείοις τοῖς μεγάλοις Αγαπητοῖς, accendi ac putrefacere sanguinem in venis magnis.

Hercules Saxonía quidem lib. 8. practicæ cap. 6. pluribus probare nititur, continentes has febres fieri posse non solum ex vasis communibus, sed etiam ex determinatis, ut ab inflammatione vel erysipelate, quia venæ pulmonis, oris ventriculi, epatis, sunt cordi vicinæ. Ve-

5.
Verum sciendum, has febres non primarias, sed symptomaticas esse.

CAPUT IV causas explanat.

PRO XIMA est putridus vapor, & cordi calorem praeter naturalem impertiens sanguis.

PUTRESCERE posse sanguinem, colligitur ex Philosopho lib. 4. meteor. cap. 1. cum πεντα, inquit, οὐ πεδαὶ τὰ αἱλα, πλέω πυργοῖς, omnia putrescere prater ignem.

Galenus 9. methodi medendi cap. 4. febris hujus naturam explicans ipsam è sanguine oriri docet putrefaciente.

RATIONES quoque non desint, quae sanguinem putrefactioni expositum esse evincit.

1. Coctio & putrefactio sunt passiones mistorum, in quorum censu omnino sanguis habendus est.

2. Inclinat natura ipsius calidior & humidior, adeoque præ reliquis humoribus putredinem pati apta.

3. Ex reliquis humoribus sub propriâ formâ putrescentibus, oriuntur febres : Ergo, multo magis ex sanguine, sub propriâ formâ putrescente, oritur febris sanguinea.

SANGUINIS nomine duo venire possunt.

I. Ichores seu serositates sanguinis.

II. Sanguis ipse, qui itidem dupliciter sumitur.

1. pro massa sanguinis integra, prout ex quatuor humoribus constat. 2. pro quarto humore à reliquis seorsim considerato, quique recentioribus καὶ ἐξοχιῶ & simpliciter sanguis dicitur.

Quæritur jam, à quoniam sanguine synochus putrida excitetur?

Galeo placet, oriri à succis æqualiter putrescentibus, quod ipsum 1. æqualiter ad succos alimentales. 2. ad putredinem ipsam ejusque gradus referri potest.

Fernelius lib. 4. de febr. cap. 5. sanguinis putredinem bifariam sumit. 1. generaliter, cum vi caloris præternaturalis segregantur, quæ illum componunt substantiæ dissimiles, & bilis flava ac tenuis ab atrâ, quæ crassa terrena-que est, secernitur. Et hæc potius corruptio est. 2. Cum citra substantiarum direntum ac secretionem totus corrupitur magno fætore ac graveolentia. Non autem primo, sed secundo modo synochum putridam fieri sta-tuit.

Carolus Piso libro de colluvie serosa, febres synochas con-tinentes dictas, quæ nullas periodos, παρεξυσμὸς ηγῆ ἀπο-ρρεγίας, invasiones & intermissiones agnoscunt, ab humore seu sanguine seroso, copiosius scilicet redundantem, & vehe-mentius incandescente, provenire, persuasum habet: & qui-dem sine putredine in synocho non putri, in putri verò cum putredine. Non putrem porrò oriri credit, quando cau-sæ sunt mitiores; putridam autem, vi causæ vehementiori, venarumque obstructioni & constipationi majori, atque exinde effluviorum fuliginosorum collectioni copiosori, tribuit. Atque hoc pacto omnes in universum febres, si-ve breviore periodo terminentur, diutiusve protrahan-tur, modo continuitatem æqualem servent, neque singu-lis, alternisve, aut quarto, diebus exacerbentur, (quamvis obscuros quosdam motus, Lunæ, imperium in aquosos humores habenti, respondentes observent) ex humore aquoso & seroso, siue putrescente, siue non putrescente, nasci, pro rato habet.

Argenterius lib. de febr. cap. 7. præter continentem à sanguine, constituit etiam continentem à putrescente se-ro, uti & à bile aliam. Non videtur, inquit, alienum ut ex seroso humore fiat aliqua febris. Poteat putrescere, est enim humor, siumque habet calorem ut alii humores. 2. in sanguine in venis contento plurimum est serum.

Placet enarratas hactenus sententias audire, non suffragio approbare, nisi sanguini primæ deferantur.

CA-

7.

CAPUT V.

De causis Paracelsicorum,

aliorumque recentiorum.

Chimici, ut aliarum febrium, ita etiam continentium agnoscunt causam nitrum & sulphur, seu nitro-sulphureos spiritus perenni scaturigine luxuriantes.

Meyssonnerius doctr. nová febrium exercit. 4. pag. 48. sy-nochi putridæ causam statuit circulationem sanguinis ex arteriis in venas impeditam, à falsa cacoehymia, (majore quam in ephemera) quæ fixa magis, & Mercurio retinendo aptior: *sive* sale mixto ex pituitosis, biliosis & melan-cholicis, qui cum potentior sit, obsidionem longiorem efficit. Cacoehymiam autem illam putridam & putredinem, ex assumtis mali succi generatam esse constituit.

Qui fermentationem agnoscunt confusivam, continuatis causam ad dispositionem materiae fermentationi aptæ referunt. Hæc mobilis, & ad reliquum sanguinem turbandum potens est, ut tum substantiâ fumis suis cordi sit molesta, in quo tandem sanguis accensus, exinde in totum corpus dispergitur.

Nonnulli sanguinis æquorū sive rarefactionem urgunt.

Helmontianus acor, & ab aliis sal lixiviosum seu bilis, & acidus pancreaticus succus, à naturalis constitutionis lege secedentia, incufantur.

Fatetur dignas veneratione has esse sententias, modo dubitationibus omnibus fuerit satisfactum.

CAPUT VI

causas mediatas remo-tiores producit.

Susti-

Sustinent titulum hunc omnes illæ causæ , quæ in sanguine propriè dicto, vel bilioso, illam putredinem excitare possunt, sive illum augendo calefaciendo, & ad putredinem seu fermentationem disponendo, sive $\Delta\mu\gamma\eta\pi\sigma\tau\eta$, $\sigma\pi\psi\eta$, $\delta\mu\lambda\alpha\tau\tau\eta\vartheta\mu\alpha\tau\eta$, $\sigma\epsilon\gamma\eta\omega\sigma\tau\eta$, $\eta\ \bar{\nu}\lambda\mu\ \phi\lambda\eta\pi\eta\eta$, per motum inordinatum, calidorum viciniam, adstrictionem, vel calida substantia permissionem id fiat.

Referri omnes illæ commodè possunt ad res naturales, non naturales, & præter naturam.

NATURALE TEMPERAMENTUM, si ad caliditatem & humiditatem sit propensius, (quale esse solet bene nutritorum, sanguine plenorum, denso habitu præditorum) ad putredinem omnino disponit.

Inter non naturales, AER, frigidus & siccus poros constipans, in corpore alias denso, & multis crassis viscidisque humoribus repleto, non solum circa cutim, sed & hepatis viciniam copiosas coacervat fuligines.

Inde in corpore etiam sano, inquit Fernelius, humoribus etiam bene se habentibus, si talis constipatio subordiatur, $\Delta\mu\pi\eta\eta$ perspiratio impeditur, neque vis refrigerans intrò subit, neque tenuia, acrida, fuliginosa excrementa, intus collecta, foras erumpunt. Hinc & nativus calor strangulatur, & quæcunque illic calida & humida sunt, pustulare necesse est.

CIBI crassi & viscosi hoc faciunt, transpirationem impediendo: calidi, ut & cerevisæ & vina calida, calorem nativum accendendo.

Hæmorrhoidalium venarum, ordinatè antea fluentium, MORE, ipsum naturæ cursum impediendo, ($\epsilon\mu\eta\eta\eta\eta\eta\eta$ $\tau\eta\ \bar{\nu}\eta\eta\eta\eta\eta\eta$ $\Phi\eta\eta\eta$, similis enim consuetudo est naturæ) febri huic fores aperire possunt.

Eadem ratio est menstrui, lunaris debiti, sufflamenti.

AΔΙΑΠΝΕΤΣΤΙΑ, transpiratio prohibita, præter ceteras à Galeno enarratas febrium causas hic etiam locum

cum habet, & quidem semper perpetuoque, aurore Zaccro Lusitano lib. 4. non semper, docente Sennerto lib. 2. de febribus cap. 1.

AFFECTUS ANIMI h̄ic etiam locum inveniunt.

RES pr̄ter naturam aliis febribus communes, h̄ic quoque, ceu occasionem quandoque pr̄bentes, considerari debent.

CAPUT VII differentias comple- titur.

I. GENERIS ET ESSENTIÆ, quæ in calore consistit, ratione, putrida synochus secundum Galenum 9. merch. med. cap. 3. & 4. triplex est. 1. ὡμότον πυρετός seu αἷμαστος, cum febris in eodem statu manet, & neque crescit neque decrescit, quando tantum humoris accenditur & putreficit, quantum discutitur. 2. ἐπαἷμαστος σύνοχος, cum febris continuo accrescit atque augetur, quod accedit, cum plus materiae putreficit quam discutitur. 3. πυρεγκαῖμαστος dicitur, cum semper decrescit, & plus discutitur quam putreficit.

II. CAUSÆ ratione, Exquisita alia potest consti-
tui, à sanguine orta: Minus exquisita alia, à biliosa putridâ colluvie: ita ut quædam natalitia sua debeant plethoræ, in quâ æqualiter humores abundant, vel sanguis prædominetur, quædam sit biliosa, orta scilicet à sanguine bilioso & tenuiore putrescente.

CAPUT IX ἀλγήσων proponit.

B

Faci-

Facilis quamvis illa sit in hâc febre, non tamen primo statim die fese offert. Latent quippe nonnunquam & ômologia, equalitas cursus, & putredinis indicia. Ita Galenus g. θεραπείαις μεθόδοις cap. 4. synocham suam in adolescenti servo, post secundam noctem, cum vocatus esset, statim putredinis indicia præ se tulisse refert. Multas vero alias, subiungit, τὰς μὲν ἐπανυπατησὲς, τὰς δὲ ὄμοτον τὰς ἀνυπατησὲς, τὰς δὲ τὸ φραγματικὸν, crescentes, similem tenorem servantes, decreasinges, continentes conspeximus. καὶ τινας μὲν, εὐ τῇ περιττῇ τῶν ημερῶν τὰ τῆς σύφεως ἔχοντας γνωρίσματα, τινάς δὲ εὐ τῇ τείτη χροίτας ή το πλεῖστον γε τῇ πετάρτῃ, ποτὲ μὲν ἀμαδίᾳ τῶν iatēών μὴ τεμνόντων τὰς φλέβας, ποτὲ δὲ ἀπὸ τῶν καρνόντων δειλίᾳ, alias quidem primā die putredinis notas habentes, alias autem tertia, aut certè ad summum quartā; idque interdum quidem medicorum inficiā, qui venam non inciderant, interdum autem ipsorum agrotantium timiditate evenit.

Fontes Διαγνώσεως benè erunt attendendi & I. GENERIS ratione i. ESSENTIALITER inhærens CALOR, ejusque MOTUS παθογνωμονιῶς primum obtinent locum. τὸ τῆς θερματικῆς ἀνδεῖ Galeno audit g. meib. cap. 3. ingrata caloris qualitas. CALOR tangenti est multus, valde vaporosus, parum acris & molestus. In exquisitâ sanguineâ calor est mitior, cum multâ effumatione; in biliosâ, acrior. MOTUS, est æqualis. Habet unicam accessionem uniformem, & si aliqua observetur varietas, æquabilis ea est, & vel semper crescit, vel decrescit, vel in eodem statu permanet.

II. CAUSÆ disponentes eandem detegunt. Temperamentum si adsit calidum humidum, rubor faciei, tensio venarum, habitus plethoricus, ætas juvenilis, tempus vernum, liberalior vietus, quæ omnia plethoram inducunt; si præcesserit sanguinis aliqua per hæmorrhoides uterum, ve suetæ evacuationis suppressio, facile est colligere febrem hanc esse sanguineam.

III. SYM-

II.

III. SYMPTOMATA ~~συνεδρούσαται~~ quoque hanc febrim indicant, & præcipue quidem

VITALIS actio haud leve præbet indicium. PUL-
SUS magnus est ac vehemens, celer atque frequens. In
hoc quidem convenient synochus putrida & non putris,
differunt autem in eo, quod in non putri pulsus non sit
æquè ac in alterâ æqualis.

ANIMALIS & NATURALIS actionis sym-
ptomata: capitis dolor, inquietudo, vigiliæ, inappetentia,
in putri synocho multò sunt graviora.

EXCRET A, in synocho putridâ tendunt ad rube-
dinem. Urina est subrubra, crassa, & inter initia non æquè
citò ac in non putri, appetit sedimentum.

CAPUT IX

prædictionem exhibet.

I. SALUTIS. Quamvis inter reliquias putridas conti-
nens sanguinea sit simplicissima, minorisque per-
culi, imò plures eâ correpti evadant, attamen non o-
mni metu vacat. Facile enim ob prohibitam transpira-
tionem, ab aliorum humorum accensione in putridam
transire potest.

Quò calor major, causæque præcessere graviores,
symptomata quoque adsunt majoris momenti, eò etiam
morbus aliam atque aliam induit faciem.

URINA RUBRA si citò appareat, securitatis si-
gnum est, & brevis ad SALUTEM terminationis. AL-
BA, vitæ minatur periculum; est enim naturæ morbificæ
causæ coctionem non tentantis, indicium.

II. DURATIONIS. Pura raro transit septi-
mum diem, notha ad decimum quartum extenditur. Bre-
vissima ad salutem est ~~προμηθεύση~~ febris, quæ ab initio

B 2

mox

mox decrescit. Periculosisima ad mortem est brevissima
σπανιαστική. Si in lotio quarto die appareant coctiones,
terminabitur affectus septimo: si in septimo appareant,
decimo quarto.

III. MODUS EVENTUS *ad salutem* est varius;
per putridi sanguinis evacuationem sensibilem, hæmor-
rhagiam, hæmorrhoides, insensibile transpirationem,
interdum per urinas, quandoque per sudores. *Ad mor-
tem* tendit dissipatione spirituum, vel desinentiâ in gra-
viorem morbum. *Terminationis* οὐδὲ τὸν πνίξιν η συγκο-
πλω meinit Galenus 9. methodi cap. 3.

CAPUT X

τῶν ἴασιν, ejusque metho- dum explanat.

CURATIO non est procrastinanda. Τὰς δὲ συνεχεῖς τῶν
πυρετῶν, inquit Trallianus libro 12. cap. 2. ιαθαὶ δεῖ μᾶς πολ-
λῆς αἰχμέσιας, οὕτως τε πράττειν, ὅπερ αὖ ή Διέγνωσις θεωρο-
ρά, ητε Φλεβοθομίαν ητε πάθασιν δεῖσθαι. Μέγιστον γάρ πακόν
δέντιν ἐν πάπι τοῖς νοσηματιν, μάλιστα δὲν ταῦταις, ή αναβολή.
οἱ τε γάρ πυρετοὶ σφραγέπεργι γίνονται τῆς σήψεως ὅπλιτενομέ-
νης ητε διώχμις αἰθενέστερη γίνεται, τούτη ἐπι διωμόρη Φέρειν
τὸ μέγιστον τὸν πυρετόν, γάτ' ἐπι διωμάται π τὸν μεγάλων
βοηθημάτων εἰς θεραπείαν ωδολαμέσαν. Continentes fe-
bres solerti diligentia curari debent, subiusteque id faciendum,
quod internatio dicitaverit, sive sanguinis missiōnē sive purga-
tionē requirat. Maximum enim incommodum, tum in omni-
bus morbis, tum praecipue in his, (continentibus) dilatio est.
Nam febres vehementiores redduntur augescente putredine, Ο
vires imbecilliores sunt, ut que febrium magnitudinem amplius
ferre non possunt, neque preterea magnorum præsidiorum ali-
quod ad curationem admittere queunt.

Metho-

Methodus curandi consistit in ABLATIONE CAU-
SÆ, nempe sanguinis putrescentis, vel circulationem im-
pedientis aut vitiosè fermentati, & CALORIS FE-
BRILIS alteratione seu contemperatione. Illam indi-
cationem, causæ, hanc, morbus dat. Putredinis etiam
causæ removendæ sunt, 1. vasorum occlusio, digerenti-
bus & purgantibus. 2. adiunctus seu perspiratio prohi-
bita, diaphoreticis. 3. Excessus in qualitatibus, contra-
riis alterantibus.

VITALIS indicatio, cor & totum corpus laxum, ro-
borandum monet.

Quod ad ordinem administrandi, à sanguinis mis-
sione incipiendum. Inde ad humorum, si crassi sint, atte-
nuationem, si corpus constipatum, ejusdem rarefactio-
nem descendendum. Sanguis demum quoque est corri-
gendus.

CAPUT XI materias haurit præsidio- rum ex fonte Chirurgico.

Prima est SANGVINIS MISSIO. ιάματα, inquit Per-
gamenus 9. Θεραπείαι μεθόδοι cap. 5. συνόχων πυρετῷ δύ-
νατῇ οὐδὲ μέγιστα, Φλεβοθεραπεία καὶ Ψυχέρων. Maxima continen-
tium febrium remedia haec duo sunt: detracatio sanguinis & po-
tio frigida.

In putridis febribus tuto instituitur VENÆSE-
CTIO, haec enim non cadunt, nisi in corpus benè habi-
tum, uti neque in virtutem imbellem.

QVANTITATEM mittendi sanguinis, δσσν ή δύναμις
Φέρδ. καὶ μέχει λεπτοψυχία, quantum vires ferunt, & usque ad
animi de iugum in synocho putridâ confirmavit Galenus 9.
Θεραπ. μεθ. cap 4. historia ægroti sui secundi. Erat au-
tem ille δελφ. οὐκ ἀγύμνασθε, & μὲν ταὶ γε καὶ παλαιστα-

δεινός, ἀλλα ὅσα δὲ λα πρέπει τὰ ἐφήμερα γυμνάσιά τα ἄμα
καὶ ἔργα μετέχειεν, servus, baud inexcitatus quidem,
caterum in palestrā parum vehemens, nec tamen ad quotidiana,
qua seruum deceant, tum exercitia, tum opera tristanda baud
inidoneus. Hunc cum deprehendisset synocho laborantem,
καὶ ἐναργῆ τὰ τῆς οπεδόν Θ : τὸν χυμᾶν ἔχοντα γωρέσματα,
Φλέβα προσχέντηα διελῶν ἄχει λυποθυμίας σκένωσε, ἐπειτα
ἐθρεψε, τα manifesta putredini humorum habentem indicia,
protinus venam incidens, usque ad animi deliquium vacuavit
sanguinem.

Commoda venæsectionis in hujusmodi febris, in
progressu ejusdem capitū illustrat, & demendi sanguinis
quantitatē determinat. Τῶν δὲ, inquit, ἐπ' ἑμφρέδῃ μόνῃ
πυρετόντων ὁδεῖς μετέπεσεν εἰς τὸν δὴ οπεδόν πυρετὸν, δυσ-
χέα τῷ Φθασάντων, ἀμαλ Θ . ιχυεῦς μὲν ἐπαρχόσης διωά-
μεως, καὶ τῆς ἡλικίας συγχρούσσος, ἄχει λεπτοψυχίας ἀμεινον.
Eorum qui ex sola obſtructione febricitarent, nemo in putredinis
febrem incidit, qui ante sanguinem miserat, quam ubi valida sub-
est virtus & permittit atas, usque ad animi deliquium multere
expedit.

Temperat autem hunc mittendi sanguinis termi-
num, virtutis defectus & ætatis incompetentia, Εἰ δὲ πιτύ-
των ἐνδέοι κατά τι βέλιον ἀφελεῖν μὲν ὅσον ἂν ικανον ἔναι
Φαινέται, τὸν δὲ πεώτερον ἐπαφερεῖν δύντος, ὅσον ἐνδέοι. Ubi
horum alterum non satis respondet, tutius est, quantum satis vi-
sum fuerit, tantum principio detrahere, quod defuit, iteratione
supplere.

Recenset mox pericula & incomoda ex omissâ ve-
næ ſectione in hisce synochis provenientia. Μὴ Φλεβοθυ-
γέντες γέδοις οἱ θώας πυρέποντες εἰς ἔχαλγον ἥκιστοι πίνδων. Πλιν
εἴποτε ρώμη διωάμεως ἢ αιμορραγία λαΐζει Θ ἢ ιδρώς πολὺς
ἐξαρπάσσειν ἀντεῖς ολέτρον πεφαινός. ἀλλ ὅμως ἔνιοι τὸν ια-
τρὸν ορῶντες τῷ φύσιν ἐναργέστατῷ δι αιμορραγίας ἀκούγε-
σθν τούτῳ ολίγες τὰ θώα πινδωσάντων, ἀποδιδεσποκυστούσῳ τῷ φλε-
βοθ-

Εσθίαν. οὐτέ ἐμπειρέας εἰδεμένων, οὐτέ λέγον αἰληθῆ πεισμούς. Etenim hoc praesidio omisso, qui ita febricitant, in sumum discrimen veniunt, nisi eos vel virium robur, vel largum sanguinis profluvium, vel sudor copiosus ex manifesta pernicie eripiat. Et tamen nonnulli ex medicis sunt, qui, tametsi manifestissime vident naturam sanguinis profluvio, non paucos eorum, qui sic periclitentur, servare, tamen sanguinis missione fugiant, nullam nec experientiam nec veram rationem secuti.

Verum, audiamus è Gallis, in largiorem sanguinis missionem alias propensissimis, Ballonium, moderatorem ejus administrationem inculcantem: Satius est, inquit lib. 2. consil. 21. in hisce febribus aliquid, quod proprium est partium nutrimenti, sanguinis relinquere, ut paucas exhibeamus sorbitiones, quibus tanquam medicamentis potius quam alimentis utamit. Si enim nutrimus febricitantes, augemus febrem. Quid magis ridiculum, quam non relinquere naturæ sanguinem jam factum & adseratum, & necessitate cogi ad ægros reficiendos, id quod quotidiè facitari solet. Nam postquam abundè detraherunt sanguinem, tum expressum capi aut aliquid simile multi alimenti offerunt, ut vires detracto sanguine imminutas, restaurent. Et paulò post: Sæpè ex acutomorbo fit chronicus, dum materiam in profundo corporis tranquillam quietamque, & quæ naturam motu suo non sit agitatura, movemus.

TEMPUS determinavit Galenus 9. meth. med. cap. 7. Φλεβοτρία μὲν ἐν παντὶ καιρῷ, Φερόσης γε τῆς διαδέμεως. Ήττού τούτῳ ψυχεῖς πόσις, διαν σὲ μὲν τοῖς σφυγμοῖς, καὶ τοῖς ςερισ, καὶ τῆς πέψεως, ἀναεγγῆ σημεῖα βλέποις, μέγιστος ἡ ὁ πυρετὸς εἴη. Venæfētio nullo non tempore, modo vires sustinent: frigide verò potio, quum et in pulsu et urinis cōctionis signa cernuntur evidētia, febris autem est maxima.

ORDINARIUM tempus præcipue est MORBI PRINCIPIUM, neque sine ratione, cum à plenitudine perspiratio in corpore impediatur, & ab eâ putredini occasio præbeatur.

Hora

Hora eligatur matutina nona, sumto prius iuscule.
LOCUM quod attinet, Basilicam dextrâ brachii, (ceu
ad plenitudinem minuendam, epate malo somitem sup-
peditante, magnum momentum habentem) aperiendam
esse vulgo creditur.

Verum enimvero hoc discriminem, ad Harvejanæ circu-
lationis leges examinatum, exigui, & levis ponderis esse,
certum est. Nullam Basilica, præ medianâ aut cephalicâ
appellatis, obtinet prærogativam.

CAPUT XII materias remediorum, è pharmaceutico fonte peritas, recenser.

TΠΟΚΑΘΑΡΣΙΣ, vacuatio per alvum, in nostro affectu
directè quidem locum non habet. Non enim datur
in pharmacopolio materia præsidii, quæ sanguini vacu-
ando opponi possit. Attamen, quia post apertam venam,
si febris non remittat, periculum est, ne sanguinis aliqua
portio in bilem facessat, aut bilis peccanti humoris miscea-
tur, unde fœcundior cacochymia, ad medicamenta descen-
dendum est, vitiosam colluviem evacuantia ac sanguinem
alterantia.

Χολαγχία itaque vice sit rhabarbarum ad 3*lb.* pulveris. &
in iuscule exhibitum.

Vel si potio placet
℞. rhabarb. 3*j.*, cinamomi, spic. an. 3*j.*,
pulpa tamarindor. 3*j.*.
Coq. in f. q. aqua fontana,
Colatura 3*iiij.*, adde
fir. rosar. solutivi 3*j.* M. S.
Lindtrinclein.

Præ-

Præmitti tamen potest digestivum, e. g.

R. ♀. Plat. ΘΣ, ∇ card. benedicti,
fir. de s. radic. an. ʒj. M.

Usui quoque sunt pilulæ de rhubarb. fir. cichor. cum rhabarbarb, infus. rhubarb. cum ∇ cichorii, tamaxasi, epat. alb, rubre, violar.

Διαρεντίνα καὶ Διεφορεντίνα apparentibus coctionis signis, modo crisis indicia non adsint, hīc etiam locum habent.

R. ♂ oculor. 3β.

Exhib. in ∇ saxifr. vel aqu. ad hydropem cerebri Paracelsi diureticā secunda destillationis. M.

R. fl. * corallinorum, g. ij,
∇ diaphoret. zedoaristata ʒj.
mifturæ simpl. ΘΣ. M. f. baustus.

CAPUT XIII

alterantia complectitur.

HÆc calorem respiciunt, obstructions expediunt, & putredinem corrugunt.

FRIGIDÆ potum veteres commendabant. Galenus 9. meth. med. cap. 4. illum ceu oportunum remedium, maximeque proprium laudat. cap. 5. medicos venæficationem & frigide potum metuentes reprehendit, & ἀγυμνάσεις utique imprecritos vocat. ὡν τὰς μὲν, subiungit αἰμαφόβεις, τὰς δὲ Ψυχεοφόβεις ὄνομαζομένων. ὥστε εἰς ὑδερφόβεις τὰς λυθητῶντας. εἰσι γὰρ ἀμελεῖς τύπτων ἔνοιαν, Διεφορεντίνα τὰ δόγματα αποδιώσαντες εἰς βερχεία λύτην. Horum alios quidem αἰμαφόβεις, id est, sanguinis missionem timentes, alios verò Ψυχεοφόβεις, i. e. frigidae potiores metuentes appellamus quemadmodum ὑδερφόβεις, id est, aquam extimescentes, à rabido cane demorsos. Sunt enim procul dubio horum quoque nonnulli pro dogmatis sui studio, haud levi rabie correpti.

C

Ma-

Magna frigidæ hujus aquæ in synochæ febris curatione Vesuvianique subterranei febrilis incendii extincione microcosmici, tūm extollebantur beneficia à Galeni secessoribus ceu FORTIS cuiusdam POTIONIS.

De ADMINISTRANDI MODO maximè erant solliciti, & quidem nonnulli τὸ ἐλίγον καὶ πολλάκις parum & sapè bibere jubebant: alii verò non solum non paulatim, neque pluribus haustibus, sed unico eoque magno haustu bibere, conducibilius ducebant.

Vincebat tamen posteriorum sententia, αὐτόρως confirmis bibere jubentium, sic enim non solum sitim sedabant, sed etiam curandæ febris & refrigerandi universi corporis scopum adsequebantur.

MODOS aquam refrigerandi excogitabant varios, si forte aestate ejus utendæ occurreret necessitas. Vel enim aquam nive & glacialibus crustulis circumpositis, refrigerabant, vel lagenas aquâ plenas in puteum demergebant.

TEMPI commodissimum curandæ hoc modo synochi universale estimabant S T A T U M, coctionis apparentibus signis; Particulare horam minoris afflictionis iudicabant.

Nonnunquam simplicem, nonnunquam vino, quandoque oleo mistam, exhibebant.

Recentior eras aquas COCTAS substituit. Galli illas magnificiunt, imitati Neronem, qui, sciens, aquam calore attenuatam, potentius à frigore penetrari, & feces depone, eam prius decoqui, ac post vitro injectam nive submergi jubebat.

Non adsueti simplici huic aquæ Germani, delectantur AQVA COCTA cum hordeo nondum excorticato. Ut flatulentia corrigatur, adduntur passule, sem. coriandri, anisi, coricum & pulpe citri modicum, nonnunquam etiam cinamomum & saccharum.

Loco aquæ hordei adsumi potest CEREVISIA SECUNDUM-

CUNDARIA, si hujus potu delectetur. Emendari ejus noxa potest tincturæ coralliorum, violarum vel rosarum in spersione.

SERI usus celebratissimus est.

EMULSIONES & JULAPIA quantum usum præstent, quotidiana testatur experientia.

R. V nymphæ, borag. papav. errat. an. 3vj,
fir. violar. endiv. an. 3j,
nectaris Eli. Mischti 3j. M.
R. conservæ rosar. Platæ, acetoselle,
juliole, cicbor. an. 3j,
laetucæ Ital. conditæ 3j,
p. diatr. sandal. diamargar. frig. an. 3B.
spir. Eli 3B.
cum fir. flor. boraginis, violar. an. q. s.

F. Electuarium.

ADPROPRIATUM specificum tale esse poterit, fermentationem inhibens.

R. magisterii coralliorum, perlar. an. 3B,
febrifugi ex conchis fluviatilibus 3j,
sacchari albiss. pulv. in alcool. 3jj,
cortic. citri, rhodini, an. g. x.
moschi, ambra, an. g. iij, M.

S. Kraftypulver.

CORROBORANTIA non negligenda, qualia sunt,
morsuli de succo citri, rotulae de succo ribium, berber, conserv.
rosar. violar. Platæ.

R. conservæ rosar. violar. an. 3j,
conf. de hyacintho, alchermes, an. 3j.
tinctura corallior. 3iB, eleosacchari citri, 3j, M.
in fistili. S. Herzstarkf. Latwerge.
R. pulveris bezoard. albi Rofinciani 3B.
cinnamomi g. vj, ambra, g. ij.
divid. in 4. partes equeales S.
Edel Kraftypulver. Exhib. in julapio.

20.

Rz. tincturæ comallior. 3ij,

In vitro. S. Stärcktinctur.

Exterius linimentum ad cordis scrobiculum.

Rz. ungu. populei, 80 amygdalar. dulc. an. 3*lb.*
corticum citri 3*j.* M. S. Säblein.Epithema. Rz. aquæ rosarum, fragorum,
extracti cordial Noribergens. an. 3ij,
salis prunellæ 3*j.* moschi, ambrae a. g. ij. M.
S. Umbeschlag auff die Puls zum HerzSäcklein.
Species pro sacculo.Rz. spec. pro epithemate cord. Augustan. 3*lb.* camphore 3*lb.*F. sacci cordiformes ad cor, oblongi ad pulsus in
sindone rubro.

CAPUT XIV

diætam addit.

IN NATURALI diætâ, VICTUS specie tenuissimus sit,
non solum, quia talis requiritur à morbo acutissimo, ve-
rum etiam quia is semper corripit plethoricos, in quibus
magna est sanguinis & alimenti copia.

Modo substantia, sit εὐχυμος, εύπεπλοκαρι εὐτεπολο.
Quantitate sui levet, non oneri sit. Tempus eligatur minoris
afflictionis. Qualitate sit frigidus & humidus. Sufficit æ-
gros in hoc morbo nutrire hordei cremore, parato non
per contusionem sed integri elixationem.

A VENACEI tremoris usui in febribus locus con-
ceditur.

POTUS loco, v bordei cum passulis, ligno saffras, midice
glycyrrhiza, cichorii, semin. anisi, genista convenit. Convenit
non solum ut potus ordinarius, sed & ut medicamentum.
Habet enim facultatem refrigerandi, humectandi, urinas
& sudorem ciendi.

VITALI in diætâ, AER sit temperatus, calidus cor-
rigatur frigidis, frigidus calidis.

ANI-

1467.

21.

ANIMALIS facultatis ratio quoque habenda est, in somno, excretis & retentis.

Et hæc de SYNOCHO PUTRIDA ad Veterum mentem methodumque hæc vice, solemnis exercitii occasione, dicta sunt

MONITI MELIORA.

CLARISSIMO

S C H Ü S L E R O

de

honestissimis in studio medico progressibus
gratulatur,

A E I O Σ,

&

FELICITER!
acclamans,

S C H Ü S L E R E Aoniæ decus
palæstræ,
factum perbenè, commodè-
que factum,
quod

1468.

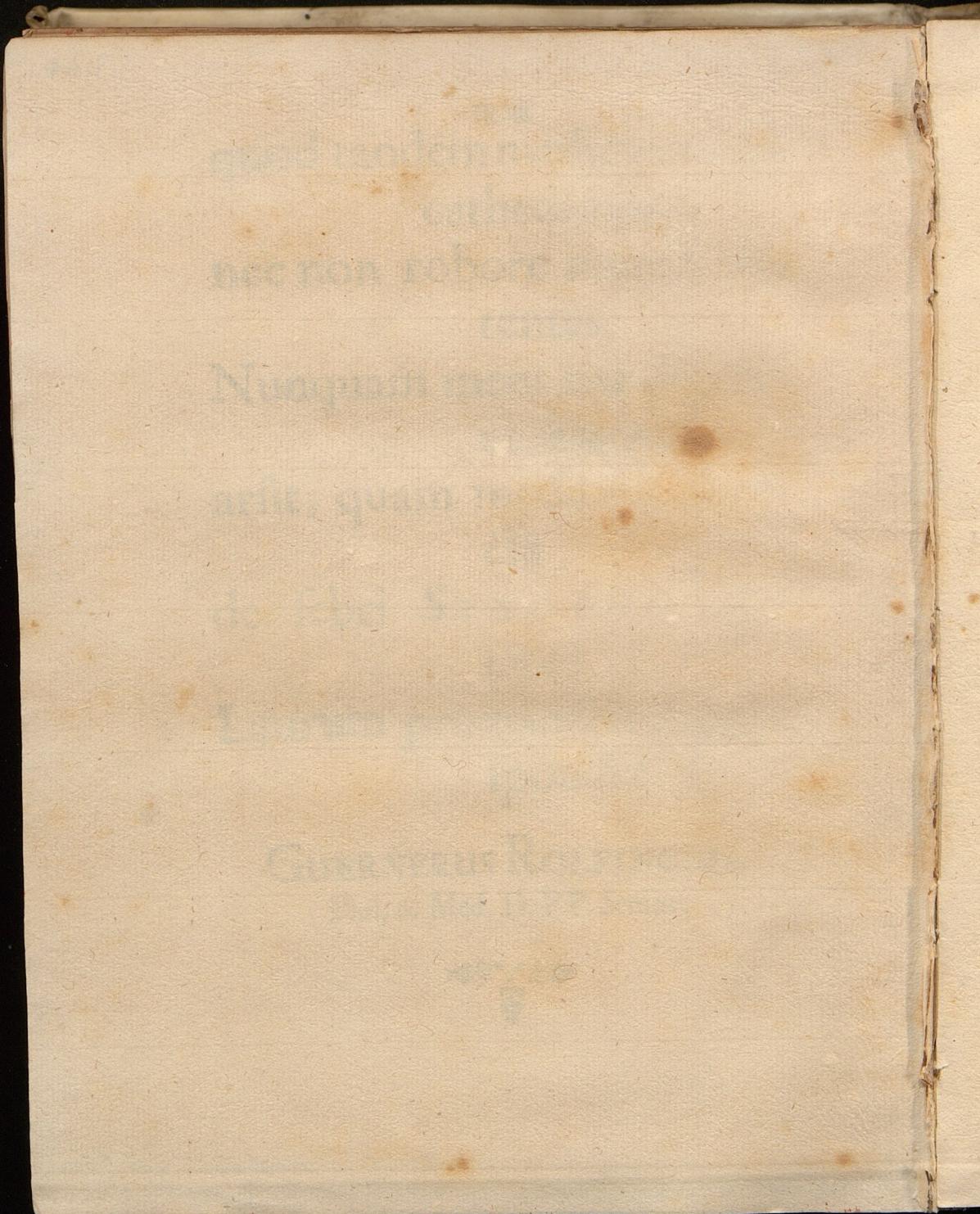
quod tandem medicam subis
cathedram,
nec non robore mentis alta
tentas.

Nunquam mens tua dignio-
re flammâ
arsit, quam meditatione fa-
ctâ
de febri SYNOCHO saga-
ciori.

Laurum pro meritis Apollo
spondet

GUERNERUS ROLFINCIUS,
Phil. & Med. D. P. P. Senior.

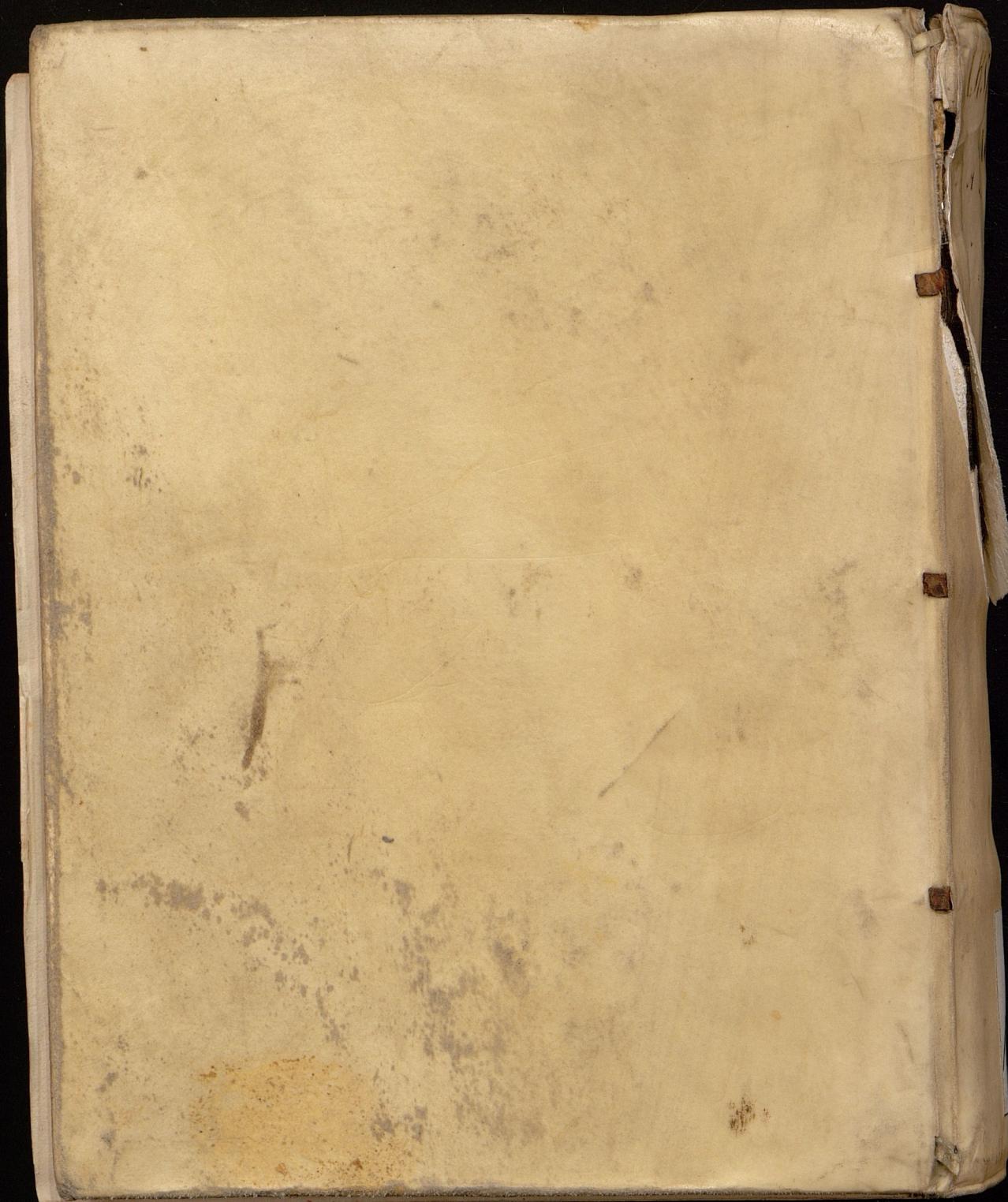

153566

ULB Halle
005 308 526

3

B.I.G.

Black

3/Color

White

Magenta

Red

Yellow

Green

Cyan

Blue

44
1947.

DISSERTATIO MEDICA INAUGURALIS,
de
SYNOCHO,
PUTRIDA.

Hanc
DIVINA FAVENTE GRATIA,
DECRETO ET AUTORITATE
INCLYTI AC GRATIOSISSIMI SENATUS MEDICI,
IN ILLUSTRI AC FLORENTISSIMA SALANA,
PRÆSIDE,
VIRO

NOBILISSIMO, EXCELLENTISSIMO ATQVE
EXPERIENTISSIMO,

Dn. GUERNEROROLFINCIO,

Phil. & Med. Doct. Pract. ac Chim. Profess. Publ.
eminentissimo, Academiæ Seniore gravissimo,
Domino, Praeceptore ac Promotore suo omni veneratio-

nis cultu etatem suscipiendo,

PRO LICENTIA

SUMMOS HONORES, PRIVILEGIA ET INSIGNIA
DOCTORALIA IN ARTE MEDICA LEGITIME

IMPETRANDI,

publico eruditorum examini subjicit

HERMANNUS SCHÜSLER,
HAMELIA-BRUNSVIGIUS,

In Acroaterio Majori,

ad diem 3. Februarii.

JENÆ, Typis JOHANNIS WERTHERI, 1666.